

Číslo: 7033/2025-2026

SPRÁVA
o výsledkoch inšpekčného výkonu
vykonaného dňa **03. 12. 2025**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola s materskou školou, Hermanovce 374, Elokované pracovisko, Hermanovce 318, Elokované pracovisko, Hermanovce 445, Elokované pracovisko, Hermanovce 467, Elokované pracovisko 36 ako súčasti Základnej školy s materskou školou, Hermanovce 374	
Zriaďovateľ	Obec Hermanovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Mgr. Danka Olšiaková, zástupkyňa riaditeľa školy pre základnú školu

Bc. Katarína Petříková, zástupkyňa riaditeľa školy pre materskú školu

V súlade s poverením na **inšpekčný výkon** č. 7033/2025-2026 zo dňa 01. 12. 2025 **inšpekčný výkon vykonali:**

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor, ŠIC Prešov

Mgr. Ivona Staníková, školská inšpektorka, ŠIC Prešov

1 PREDMET INŠPEKČNÉHO VÝKONU

Stav odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekčnom výkone v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Základné údaje vzťahujúce sa na inšpekciu, na základe ktorej sa vykonal **inšpekčný výkon**:

Kontrolovaný subjekt	
Základná škola s materskou školou, Hermanovce 374 a Elokované pracovisko, Hermanovce 318, Elokované pracovisko, Hermanovce 445 ako súčasti Základnej školy s materskou školou, Hermanovce 374	
Druh školskej inšpekcie	Tematická inšpekcia
Číslo poverenia	77005/2021-2022
Dátum vykonania školskej inšpekcie	08. 06. 2022

Mená školských inšpektorov, ktorí inšpekciu vykonali:

Mgr. Adriana Magerová; Mgr. Ľubomír Mitráš; Mgr. Ingrid Lukáčová, odborníčka z praxe.

Zistené nedostatky:

Počas tematickej inšpekcie vykonanej Štátnou školskou inšpekciou boli zistené nedostatky súvisiace s nepostačujúcimi priestormi pre realizáciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

Porušenia platných právnych predpisov sa týkali prejavov segregácie vo výchove a vzdelávaní spôsobené priestorovým vyčlenením žiakov z MRK na elokovaných pracoviskách.

Prehľad uplatnených opatrení	Počet
Odporúčania	1
Opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu	0
Opatrenia uložené Štátnou školskou inšpekciou	1

Správu o splnení uloženého opatrenia na odstránenie nedostatkov a ich príčin zaslal riaditeľ školy v stanovenom termíne.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

1.2.1 Akceptácia odporúčaní

a) *V spolupráci so zriaďovateľom zabezpečiť vhodné priestory pre realizovanie výchovno-vzdelávacieho procesu.*

Predmetné odporúčanie bolo dané riaditeľovi školy na základe zistenia počtom, ale aj kvalitou nepostačujúcich učebných priestorov školy a progresívnej tendencie postupného nárastu počtu žiakov v obci. V rámci kontroly boli realizované rozhovory s vedením školy a so zriaďovateľom, z ktorých vyplynulo, že riaditeľ školy opakovane riešil so zriaďovateľom danú problematiku s cieľom zabezpečiť dostatok vhodných priestorov na realizáciu edukačného procesu, avšak tieto tvrdenia neboli písomne preukázané. Nie je zrejmé aké požiadavky boli zriaďovateľovi predkladané, prípadne aké možnosti riešenia boli riaditeľom školy navrhované. Z rozhovorov vyplynulo, že v minulosti bol zriaďovateľ školy oslovený Arcibiskupským úradom Košice s plánom vybudovať školu pre žiakov obce Hermanovce na jej pozemkoch neďaleko rómskej osady, čo však starosta nepreukázal žiadnou písomnosťou. Zároveň sa vyjadril, že v roku 2024 bol zámer výstavby novej školy zamietnutý, ale bližšiu špecifikáciu dôvodov zamietnutia neuviedol. V čase následnej inšpekcie prebiehali stavebné práce na úprave strechy školy nad vstupom do budovy. V tejto časti, podľa vyjadrenia riaditeľa školy aj zriaďovateľa, v bližšie nešpecifikovanom čase by mali byť vybudované minimálne 3 učebne pre žiakov, ktorí sú v súčasnosti vzdelávaní v popoludňajšom čase. K možnosti realizácie týchto stavebných úprav však zriaďovateľ nedisponuje žiadnym stavebným plánom ani statickým posudkom, pretože oň nikoho nepožiadal. Zriaďovateľom predložený daný zámer je nepostačujúci, pretože nezohľadňuje reálne priestorové potreby školy ani tendenciu možného nárastu počtu žiakov.

Konanie riaditeľa školy v oblasti spolupráce so zriaďovateľom počas uplynulého viac ako 3-ročného obdobia vo veci zabezpečenia potrebného počtu vhodných priestorových kapacít školy nebolo konštruktívne, systémové a cieľavedomé. Kontrole nebolo relevantne dokladované tak riaditeľom ako aj zriaďovateľom školy.

Odporúčanie nebolo akceptované.

1.2.2 Plnenie uložených opatrení

1. **V spolupráci so zriaďovateľom, ÚPSVaR, komunitnými centrami, príp. ďalšími inštitúciami alebo orgánmi štátnej správy odstrániť v organizácii vyučovania prejavy segregácie žiakov z MRK.**

Kontrolou sa preukázalo, že v organizácii vyučovania od vykonania inšpekčného výkonu v školskom roku 2021/2022 nedošlo k žiadnej zmene. Na základe údajov poskytnutých kontrolovaným subjektom bolo zistené, že v aktuálnom školskom roku škola evidovala 265 žiakov (vrátane 8 žiakov vzdelávaných mimo územia SR), z toho 196 (74 %) žiakov pochádzalo z marginalizovanej rómskej komunity (MRK). V 9 triedach 1. stupňa bolo vzdelávaných 138 žiakov, v 8 triedach 2. stupňa 106 žiakov a v 3 triedach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením boli vzdelávaní 13 žiaci, všetci z MRK s mentálnym postihnutím (12 variant A a 1 variant B). Škola zabezpečovala edukáciu žiakov v **3 budovách**: v hlavnej budove školy na adrese Hermanovce č. 374, v budove bývalého komunitného centra pri rómskej osade vzdialenej od sídla školy cca 1,3 km na adrese Hermanovce č. 445 a v budove typu rodinného domu na adrese Hermanovce č. 318. Školský klub detí mal 1 oddelenie s 20 žiakmi. Svoju činnosť realizoval v učebni 1. A triedy na prízemí hlavnej budovy školy.

Dvojpodlažná hlavná budova školy disponuje priestormi v celkovej rozlohe 967,35 m². Na prízemí sú sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov, 2 kabinety i knižnica (každá miestnosť o rozlohe cca 20 m²), zborovňa (40 m²), kuchynka (15 m²), menší sklad a 6 kmeňových učební rôznych veľkostí od 18,5 m² (učebňa 9. A triedy pre 7 žiakov) až po učebňu o rozlohe 58,5 m², kde sa vzdeláva 13 žiakov. Na 1. poschodí sú 3 kancelárske miestnosti pre vedenie školy, sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov, 4 kmeňové učebne, pričom jedna z nich je využívaná na vyučovanie informatiky. V najmenšej z nich (27 m²) sa vzdeláva 13 žiakov 6. A triedy.

Budova bývalého komunitného centra využívaná na edukáciu žiakov ako elokované pracovisko školy má 2 podlažia. Na prízemí okrem chodbových priestorov sú sociálne zariadenia pre žiakov a zamestnancov, šatňa, administratívna miestnosť (11,5 m²), zborovňa (53,5 m²) a 1 učebňa priestorovo rozdelená na dve časti. Na 1. poschodí sa nachádzajú 3 kmeňové učebne, 1 učebňa informatiky, kuchynka a sklad učebníc. Najmenšia učebňa má rozlohu 21,3 m² (trieda 8. B s 11 žiakmi), najväčšia 29 m² (trieda 1. B s 18 žiakmi).

Úžitková plocha budovy elokovaného pracoviska nazývaného „domček“, kde sa vzdelávajú žiaci s mentálnym postihnutím je 80,1 m². Využívané je prízemie, kde okrem sociálnych zariadení, menšej zborovne a kuchynky sú zariadené 2 učebne o rovnakej rozlohe 19,3 m². V jednej učebni sú samostatne vzdelávaní 6 žiaci 7. B triedy, v druhej spoločne 7 žiaci tried 6. C a 9. B.

Kontrolou bolo zistené **segregačné zaraďovanie žiakov do tried a tiež učební**, pretože v jednotlivých štandardných triedach bolo zastúpenie žiakov z MRK rôzne, v rozsahu od 8,3 % do 100 %, pričom najvýraznejší nepomer bol zistený v triedach 8. ročníka. Do 8. A triedy zriadenej v kmeňovej budove bolo zaradených 12 žiakov, z nich bol len 1 žiak z MRK (8,3 %). V 8. B triede bolo celkom 11 žiakov a všetci pochádzali z MRK (100 %). Celkový počet žiakov v tomto ročníku (23) je menší ako maximálny počet žiakov v triede určený zákonom (28, resp. 29). Takéto zriadenie dvoch samostatných paralelných tried síce vytvára podmienky napr. pre lepšie zabezpečenie individuálneho prístupu k žiakom, avšak má nepriaznivý dopad nielen

na efektívne nakladanie s finančnými prostriedkami štátu, ale aj na využiteľnosť učebných priestorov, ktorých má škola nedostatok. To sa týka aj tried 2. a 6. ročníka. Segregačný prístup bol zistený aj pri umiestňovaní tried do rozlohou vhodných kmeňových učební. Na ilustráciu uvádzame: 4. A trieda s počtom žiakov 11 má učebňu veľkosti 36 m² a paralelná 4. B s počtom 17 žiakov sídli v učebni o rozlohe 26,2 m². Tak na žiaka 4. A triedy pripadá 3,3 m² plochy učebne a na žiaka 4. B triedy len 1,54 m², čo je menej ako polovica. Je zrejmé, že výmenou týchto učební by sa daný nepomer výrazne zmenil na porovnateľné hodnoty, a to nasledovne: na žiaka 4. A v menšej učebni by prislúchala plocha 2,38 m² a na žiaka 4. B rozloha 2,12 m².

Z analýzy spôsobu dlhodobého rozmiestňovania paralelných tried v ročníku vyplýva, že „A“ triedy so zmiešaným zložením žiakov sú umiestňované len v hlavnej budove, kým do „B“ tried sú výlučne zaraďovaní žiaci z MRK žijúci v osade. Tieto triedy (okrem 2. B) sa vyučujú v učebniach elokovaného pracoviska s podstatne obmedzenejšími priestorovými možnosťami, čo má negatívny dopad aj na psychohygienu žiakov. Konkrétne na 1 žiaka v učebni hlavnej budovy pripadá v priemere 3,46 m², v „domčeku“ sú to 3 m² a na elokovanom pracovisku len 2 m². Daný model organizácie vyučovania so známami segregácie je uplatňovaný bez zmeny dlhodobo.

Štúdiom a kvalitatívnou i kvantitatívnou analýzou aktuálne disponibilných priestorových podmienok školy v komparácii s nižším počtom žiakov v triedach sa zistili možnosti na elimináciu dvojzmenného vyučovania 3 tried znížením počtu paralelných tried 2., 6. a 8. ročníka práve o 3 triedy a prehodnotením efektívnosti využívania rozlohou väčších miestností, či zvážením možností realizácie menej nákladných stavebných úprav interiérových priestorov školy.

Na základe vyššie uvedených zistení Štátna školská inšpekcia konštatuje, že riaditeľ školy pri určení kolektívov tried v rámci organizácie vyučovania týkajúcej sa rovnomerného zaraďovania intaktných žiakov a žiakov z MRK do spoločných tried a zároveň ich umiestnenia do učebni hlavnej budovy a od nej odľahlých elokovaných pracovísk, nepristúpil k žiadnym zmenám. Napriek ponechanému viac ako 3-ročnému obdobiu na odstránenie zistených nedostatkov riaditeľ školy nevyužil možnosti spolupráce s kompetentnými orgánmi so zámerom zabezpečiť rovný prístup k vzdelávaniu pre všetkých žiakov školy. Pri stanovení organizácie vyučovania pokračuje v segregačnom konaní, čo dokumentuje aj určenie dvojzmenného vyučovania pre 3 triedy „B“ v stiesnených priestoroch elokovaného pracoviska. V škole **pretrváva organizačná a priestorová segregácia žiakov z MRK**, čo má naďalej negatívny vplyv na ich socializáciu s majoritou obce a na vytváranie vhodného edukačného prostredia eliminujúceho jazykové bariéry a kultúrne rozdiely. Oddeľovanie žiakov z MRK od ich intaktných rovesníkov zároveň výrazne obmedzuje rozvoj ich sociálnych zručností, brzdí ich osobnostný a vzdelávací pokrok. Týmto konaním nie sú vytvorené podmienky potrebné pre ich úspešné absolvovanie vzdelávacieho programu.

Opatrenie nebolo splnené.

INÉ ZISTENIA

Aktuálne bez zápisu do registra základných škôl kontrolovaný subjekt vzdeláva v popoludňajšom čase žiakov 3 tried. Z dôvodu toho bola kontrolou vyžiadaná dokumentácia týkajúca sa zabezpečenia výnimky na pokračovanie v dvojzmennej prevádzke školy. Jej štúdiom sa zistilo, že riaditeľ zaslal zriaďovateľovi školy dňa 03.06.2025 žiadosť, v ktorej uviedol, že z dôvodu nepostačujúceho počtu učebných priestorov bude nutné aj v školskom

roku 2025/2026 opätovne vzdelávať približne 53 žiakov 3 tried v popoludňajšom čase. Zriaďovateľ školy v písomnej odpovedi zo dňa 05. 06. 2025 uviedol, že na základe predmetnej žiadosti riaditeľa školy oslovil starostov okolitých obcí vo vzdialenosti cca 25 km od obce Hermanovce, avšak žiadna z nich aktuálne nedisponuje voľnými školskými kapacitami. Následne zriaďovateľ školy požiadal dňa 30.06.2025 Regionálny úrad školskej správy v Prešove o udelenie výnimky týkajúcej sa súhlasu s pokračovaním v dvojzmennej prevádzke školy v nastávajúcom školskom roku. Tejto žiadosti nebolo vyhovené z dôvodu nekonania zriaďovateľa v danej veci včas (do 31. marca 2025) a nesplnenia všetkých v zákone stanovených podmienok.

Kontrolou bolo preukázané, že **zriaďovateľ** Základnej školy s materskou školou, Hermanovce 374 dlhodobo koncepčne nerieši nedostatok učebných priestorov pre žiakov spravovanej obce plniacich povinnú školskú dochádzku, čím nekoná v súlade s ustanovením **§ 56 ods. 4 zákona č. 321/2025 Z. z.** o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň ani v krátkodobom horizonte pri riešení dvojzmenného vyučovania nepostupoval v súlade s **§ 161w ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.** o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

2 ZÁVERY

Odporúčanie týkajúce sa zabezpečenia dostatočného počtu vhodných učebných priestorov v spolupráci so zriaďovateľom nebolo riaditeľom akceptované, v dôsledku čoho dlhodobo pretrváva nepriaznivý stav priestorových podmienok školy.

Opatrenie súvisiace s odstránením prejavov segregácie žiakov z MRK splnené nebolo. Zistenia z kontroly potvrdili pretrvávanie nedostatkov pri vytváraní žiackych kolektívov v paralelných triedach jednotlivých ročníkov a tiež priestorového oddelenia žiakov z MRK na elokované pracovisko s obmedzenými priestorovými podmienkami. Uvedené skutočnosti majú nepriaznivý dopad na osobnostný, sociálny a vzdelávací rozvoj žiakov z MRK.

Zároveň bolo zistené, že zriaďovateľ pri riešení nepostačujúcich učebných priestorov dlhodobo nekoná konštruktívne, čím si neplní povinnosti stanovené zákonom. Rovnako nekonal v súlade s platným právnym predpisom ani pri zabezpečení výnimky na prevádzkovanie dvojzmenného vyučovania. V dôsledku toho kontrolovaný subjekt nie je zapísaný v registri základných škôl, ktoré môžu organizovať školské vyučovanie aj v popoludňajších hodinách, napriek tomu, že v aktuálnom školskom roku sú žiaci 3 tried školy vzdelávaní v popoludňajšom čase.

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 161w ods. 3 písm. b) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*organizovanie školského vyučovania v popoludňajších hodinách bez zápisu školy do 30. júna 2025 ministerstvom školstva do registra základných škôl, ktoré môžu organizovať školské vyučovanie aj v popoludňajších hodinách*).
2. § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*prejavy segregácie vo výchove a vzdelávaní spôsobené organizačným a priestorovým vyčlenením žiakov rómskeho etnika pochádzajúcich z MRK*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch inšpekčného výkonu Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. ukladá kontrolovanému subjektu opatrenie

- zabezpečiť organizáciu výchovy a vzdelávania v jednozmennej prevádzke bez znakov organizačnej a priestorovej segregácie.

Termín: do 01. 09. 2026

Zodpovedný: riaditeľ školy

Správu o splnení uloženého opatrenia na odstránenie nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do **07. 09. 2026**.

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch inšpekčného výkonu Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči zriaďovateľovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **ukladá zriaďovateľovi kontrolovaného subjektu v lehote do 17. 03. 2026 prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa *nezabezpečenia priestorových podmienok pre výchovu a vzdelávanie žiakov plniacich povinnú školskú dochádzku a nesplnenia podmienok pre zápis zriaďovanej školy do registra základných škôl, ktoré môžu organizovať školské vyučovanie aj v popoludňajších hodinách po 31. 08. 2025* a predložiť ich Školskému inšpekčnému centru Prešov s uvedenými termínmi splnenia.

Správu o splnení prijatých opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a ich príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Prešov v termíne do **07. 09. 2026**.

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI INŠPEKČNOM VÝKONE

1. zoznamy žiakov školy podľa tried
2. organizácia vyučovania v školskom roku 2025/2026
3. rozvrh hodín školy

Správu o výsledkoch inšpekčného výkonu vyhotovil:

školský inšpektor: Mgr. Ľubomír Mitráš

Dňa: 20. 02. 2026

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch inšpekčného výkonu sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:
Mgr. Ľubomír Mitráš
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Eduard Michálek
- c) za zriaďovateľa kontrolovaného subjektu štatutárny orgán:
PhDr. Lukáš Grejták

Z dôvodu zistenia závažných nedostatkov v riadení školy týkajúcich sa organizovania školského vyučovania v popoludňajších hodinách bez zápisu školy do registra základných škôl, ktoré môžu po 31. 08. 2025 organizovať školské vyučovanie aj v popoludňajších hodinách a dlhodobého diskriminačného prístupu k žiakom z MRK pri stanovení organizácie ich výchovy a vzdelávania uplatnením priestorovej a organizačnej segregácie bude podaný návrh hlavného školského inšpektora na odvolanie riaditeľa školy podľa § 13 ods. 4 písm. a) zákona č. 321/2025 Z. z. o školskej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 24. 02. 2026 v Prešove:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Prešov:

Mgr. Ľubomír Mitráš

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Eduard Michálek

c) za zriaďovateľa kontrolovaného subjektu štatutárny orgán:

PhDr. Lukáš Grejták

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 pracovných dní od prerokovania):

Mgr. Eduard Michálek, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor

Vyjadrenie zriaďovateľa kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (*štatutárny orgán zriaďovateľa môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania*):

PhDr. Lukáš Grejták, starosta obce

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Ľubomír Mitráš, školský inšpektor

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti